

me; toda čaj! tu imamo prazno sklenico, stisni se in zlezi vanjo in ponesem te sè soboj!“ Beda zleze v sklenico, a on nemudoma zatakne zamašek in jo dobro zaveže. Nij šel daleč po cesti, ko pride do necega barja (močvirja); tu seže po sklenico, ter jo trešči v mlakužo. Tako se je oprostil Bede. Čez nekaj časa pride do velicega mesta. Nek gospod si ga vzame v službo, da mu izkoplje klet. „Plačila ne dobodeš nobenega — reče mu gospod — „ali kar kopaje najdeš, vse bode tvoje.“ Ko tako nekaj časa koplje, najde grudo zlatá. Vsled pogodbe naj bi bila njegova; ali on je vendar dá polovico gospodu ter koplje dalje. Konečno prikljuje do železnih vrat; odprè je in glej! pred njim je podzemeljska klet in neizmerno bogastvo v njej. Tu zasliši iz jedne skrinje v kleti glas: „Odpri, gospod moj, odpri!“ On pridvigne pokrov in iz skrinje skoči krasna gospa, vsa bela, pokloni se mu in reče: „Jaz sem tvoja sreča, ki si jo tako dolgo iskal; odslej bodem s tobaj in s tvojo družino.“ Na to izgine. A on zopet to svoje bogastvo deli sè svojim prejšnjim gospodom in ostane vkljub temu še vedno neizmerno bogat; imetje se mu množi od dne do dne. A pri tem nikdar ne pozabi, kakšen ubožec je bil poprej ter podpira vsacega, kogar koli tare pomanjkanja. Necega dne sreča, izprehajajoč se po mesu svojega brata, ki je sem prišel po kupčiji. Vzame ga sè soboj domov in mu obširno pripoveduje vse svoje prigodke: kako je videl srečo na polji paberkujočo, kako in kde se je oprostil Bede i. t. d. Gostí ga pri sebi nekoliko dni in potem mu da na pot mnogo novcev in ženi in deci njegovi krasnih darov ter se poslovi od njega po bratovski. Ali brat mu nij bil odkritosrčen, zavidal mu je srečo. Domov gredé neprestano premišljuje, kakó bi na brata mogel zopet poslati Bedo. In ko je prišel na óni kraj, kder je njegov brat sklenico vrgel v barje, jame iskati in iskati, in naposled jo najde. Odprè jo. Kakor bi trenil, skoči Beda ven; rastoč mu pred očmi skače veselo okoli njega, objema ga in poljublja, zahvaljujoč se mu, da jo je osvobodil ječe. „In zato bodem hvaležna tebi in tvoji rodbini do smrti, in nikdar vas ne zapustim!“ Zamán se je izgovarjal zavistnik, zamán jo je pošiljal k prejšnjemu gospodu: po nobenej ceni se nij mogel znebiti Bede, nij je mogel niti prodati, niti podariti, niti zakopati, niti vtopiti, vedno mu je bila za petami. Blagó, katero je vozil domov, poberó mu roparji na poti; z veliko muko priprosjači domov, ali mesto svoje hiše ugleda kopico pepela in vse polje mu je med tem pokončala povodenj. In tako nij ostalo bogatino zavistniku družega, nego — Beda.

J. V.

Priródepisno - natoroznansko polje.

Av gust in september.

(Obraz iz narave.)

Mínel je vroči julij in njegovo mesto je prevzel avgust, ki nas, kakor njegov prednik muči s svojo preveliko vročino. Kar nam je kôsa pustila cvetíc, te poruje in zaduši mogočni avgust in ž njimi tudi pravo veselje iz naših sere. Vsa narava je dobila novo lice. Rastlinstvo je stopilo v dôbo zrélosti. Cvetovi naših prijateljic so se izpremenili v plodove, ki nam donajajo mnogo sladkosti in koristi, kakor da bi nas hoteli odškodovati za premíno, ljube nam cvetíce. Ne obžalujmo preveč te izgube; vse ima svoj čas, svoj konec, vse svoj grob, iz katerega se porodí novo veselje, novo veličastvo!

A brez vsega lepoticja in cvetja vendar nij avgust. V zelenej travi, ki je zopet pomolila nove bilke iz zemlje, vidimo še mnogo lepih barv, ki prijetno igrajo našim očem. Avgust nam še zmirom deli dovolj cvetic, da si zvijemo šopek in spletemo venček. — Za avgustom nastopi september, v katerem vročina bolj in bolj pojenjuje, ter se je treba za hlada vračati domov v očetovo hišo, kjer nas na mizi čakajo lepa rudeča jabolka in se nam v slast laskajo debele hruške, rumeno grozdje in drugo ovočje (sadje) v polnih košarah. Da nam dobro tekne! A pri tem pogledjmo tudi malo v preteklost, ko so bili vsi ti sadovi še ljubke cvetice, ki so je visoka drevesa vezala v košate šopke in venčke. Kdor jih je takrat ogledoval, temu je serce veselja poskakovalo v sladkej nadi, ker je slutil, kaj pozneje postane iz teh prelepih cvetov. In upanje nas nij varalo! —

Da bi tudi vi, preljubi otroci, bili jednaki takim cvetovom! Da bi tudi vi tako cveteli in se veselili pomladnjega življenja in bi vas Bog varoval pogubljive uíme, da obrodite obilo dobrega sadu v radost sebi in svojim staršem!

Zatorej zdaj v slovó še hvaležen pogled na trate in livade, polja in gozde, katerih smo se takó veselili z duhom in sreem, v sreči in veselji! In glej, tú nam v spomin podaja rokó trojnat list, s katerega hočemo čitati, kakor iz kake mnogolistne knjige.

Ta trojnat list je zajčja deteljica, ki pogostoma raste po senenatih gozdih in se kaj rada druží z rudečimi jagodami in zelenim bršljanom. Iz korenike poganja pri tleh stoječe, lepo-zelene trojnaté listke, ki imajo podobe srčkov. Prav prijeten, kiselkast okus imajo. V pomladi stojé nad listi nežnobeli cvetovi.

Besede pa, ki je čitamo na trojnatih listih deteljice, so:

„Vsemogočnost, modrost, dobrota.“

Te tri besede nam oznanuje cela narava; a posebno lepo nam je oznanujejo cvetice.

Vsemogočnost božja je cveticam vdihnila življenje. Jedna sama beseda, — in prva pomlad je razpoložila svoje cvetličnato krilo čez vso zemljo, krilo, okinčano z lepo se strinjajočimi barvami, krilo, polno vonjave in ljubeznjivosti. In kakšno moč je vsemogočnost božja dala materi naravi, da prenóvi vsako leto svoje krilo, da oživi stvarstvo v novej krasoti! — Kdo sešteje nešteviline cvetice, ki o prvem klicu, o prvem dihu pomladi prihité na dan, — kdo sešteje njihove različne vrste? — Jedna sama noč odprè tisoče in tisoče popkov in jutranji žarek poljublja cvetove, ki se kopljejo v hladnej rosi okinčanej z biseri in diamanti. Zares, samo božja vsemogočnost more kaj takega ustvariti!

Modrost božja je cvetice tako popolnoma ustvarila, da človeški um nikakor ne more preiskati njihove tvorine. Najnatančnejši drobnogled ne zadovoljuje človeškega očesa, ki opazuje tenke in skrite žilice, po katerih se pretaka življenje cvetic. Kakó se godí, povej mi, če si tako bistrumen, da je ta cvetica rudeča, druga višnjava in zopet druga rumena? Kakó je mogoče, da hrani jedna rastlina v sebi krepilno moč in zdravje, a druga strup in smrt! Kakó je to, da iz tega zrna požene taka kal, a iz ónega zopet drugačna? — tem vprašanjem človeški jezik ne more odgovoriti, — pri teh prašanjih je človek ném! Spoznati mora vsakdo: neskončna modrost božja govóri iz cvetic!

Cvetice nam pričajo dobroto in ljubezen božjo. Česar potrebuje človek v življenji, vsega mu je podaril Bog v obilnosti. V cveticeh pa nam podaja še mnogo veselja in prijetnosti. Različne barve, podobe in vonjava v vsej svojej mnogovrstnosti polnijo človeku dušo sè sladkostjo in blagostjo. Kakó prazna bi bila polja, kako pustí bi bili gozdi, kako jednolični logi, ako bi imeli samo jedno barvo! A nezapopadljiva previdnost in dobrota božja je raztrosila po zemlji nepopisljivo bogastvo prelepíh evetic — in takó si poišče človek v krilu narave vedrila, veselja in — modrosti!

In takó, preljubi, smo se tudi mi sprehajali po rožnatih potih krasne narave, krepili smo si telo, razveseljevali si srce in z nauki napajali žejnega duhá, čitajoč v knjigi narave tri skrivnostne, nebeske besede, ki so vir prave modrosti! — O da bi je tudi vi razumeli in ves čas svojega življenja v srcih ohranili!

D. Majarín.

Mahovi.

V veličastnem kraljestvu rastlin, ki pokrivajo malo ne vse suho zemeljsko površje ter kinčajo našo zemljo, nahaja naše oko nepopisljivo lepoto. Iz vseh rastlinskih bilk se kaže našej duši neka ljubeznjivost in milota, katera nam, kakor pri kakej mično vbranej pesni, razvedruje srce. — Težko nam je določiti, katera izmed rastlin je najlepša, ker vsaka ima v svojej različnosti tudi svoje posebnosti, ki nas bolj ali manj zanimajo, a to od pohlevno skritega mahovja do veličastne kraljeve palme. A to stoji, da kolikor lepša je kaka rastlina, toliko bolj jo opazujemo ter preiskujemo njeno notranje življenje in nalogo, katero jej je stvarnik odločil v naravi.

Iz razpoklin mogočnega skalovja, izpod katerega šumlja bister potoček, dvignujejo se majhene, prav mične, zelene rastlinice, ki svoje nežne listke peró v srebrno-svitlih kapljicah ter se napajajo z jutranjo roso. To so rastline, ki nimajo cvetja, kakor druge večje rastline, a vendar imajo še pravo listje. Imenujemo je mahove.

Mahovi branijo skalovite gozde pekočega solnea in silnih vetrov. Ako bi mahovi ne pokrivali visokih gorá, kmalu bi se popolnem izsušili in nič zelenega bi se ne videlo na njih. Kakor morska goba, tako se mahovi napijó mokrote iz podnebja, da potlej napajajo ž njo drevesa in druge rastline, kakor dobra skrbna mati svoje otroke, ki je napaja in redi s svojim mlekom. Mahovi ne rastejo posamezno, nego v velikih gostih rušah in blazinah skupaj. Mah najdeš povsod, posebno po mrzlejših krajih in po visokih gorah, po vlažnih senčnatih gozdih in kraj potokov. Še celó po zidovjih, strehah, drevji i. t. d. raste mah.

Da-si so mahovi zeló majhene in neznatne rastlinice, vendar imajo za naše življenje velik pomén.

Kakor namreč mahovje vedno raste navzgor, v tej méri umira spodaj pod zemljo in utrjuje močvirja; na pustih krajih narejajo mrtve rastlinice tako imenovano črno prst, ki je zeló rodovita. Če opazujemo različne mahove z drobnogledom, najdemo v njih zeló lepo sestavo. Máhov se šteje nad 500 plemen, ki je navadno delimo v listnate mahove in jeternjake. Pomnožujejo se z delitevjo svojih vejic ali pa z izrastki iz korenin. — Kakor nobena